

Jaroslava Havlová, DiS: Stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava II. Pavlovského z Pavlovic (1579-1598). Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2009, 109 s. + 22 s. příloh + mapa

posudek vedoucího práce

Předložená bakalářská práce Jaroslavy Havlové se vyčerpávajícím způsobem vyrovnává s problematikou stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského jako s jedním z významných témat dějin každodennosti. Autorka téma neredukuje pouze na skladbu jídelníčku, vyváženou pozornost věnuje i obslužnému personálu, zásobování potravinami a kultuře stolování a tím je vřazuje do širších souvislostí fungování biskupovy domácnosti a reprezentace jeho dvora. Práce je založena na rozboru normativních pramenů (Pavlovského instrukce), účtů a kopií biskupovy korespondence, poměrně značný prostor je vyhrazen i hodnocení bohaté sekundární literatury. Jelikož otázce stravování na dvoře olomouckých biskupů nebyla dosud v české historiografii věnována taková pozornost jako například dvoru Rožmberků, přineslo takto zaměřené studium příležitost k objasnění dosud neznámých faktů a souvislostí (např. stravování na cestách podle cestovního účtu z roku 1583). Za cenné lze rovněž označit srovnání situace s dvory Rožmberků a císaře Rudolfa II., jež ukázalo, do jaké míry žil biskup jako světský aristokrat a v čem se naopak stravovací zvyky na jeho dvoře odlišovaly. Mnoho důležitého materiálu snesla Havlová i v přílohách. Za všechny uvádím zasedací pořádek z roku 1590, který přímo vyzývá k hlubšímu prosopografickému studiu jednotlivých osob.

Na práci je patrné, že se jí autorka věnovala s pečlivou důkladností po dobu delší, než bývá v podobných případech obvyklé. Původní verze, sepsaná na základě pravidelných konzultací, měla 250 stran s asi 2000 poznámek, a tak autorka musela přistoupit k radikálnímu krácení. Úroveň práce to viditelně prospělo, i když ani v této verzi se opakování některých tezí nevyhnula (např. na s. 92 se v textu opakuje totéž, co na téže stránce v pozn. 875, podobně zmínky o zadluženosti biskupství a nákladné reprezentaci). Ocenit je třeba autorčin široký záběr, jenž místy překračuje vlastní téma stravování a ve snaze o objasnění širších souvislostí zabíhá do problematiky hospodaření na biskupských statcích, vedení financí či diplomatických cest a poselstev. V závěru se Havlové podařilo

na základě dílčích údajů zdařile shrnout podobu všedního a svátečního dne na biskupově dvoře.

Autorka odvedla velký kus poctivé práce. Prokázala, že umí pracovat s prameny a literaturou, dokáže formulovat otázky, text přehledně strukturovat a naznačit směry dalšího bádání. Nejen kopiáře vzešlé z biskupovy kanceláře, jež pro značnou objemnost nebylo v silách Havlové prostudovat všechny, ale i Pavlovského instrukce stolního pořádku jsou výzvou dalšímu bádání. Přiřazení osob k jednotlivým stolům představuje zajímavý pramen ke studiu sociální skladby biskupova dvora.

Ve stínu zmíněných předností zůstávají i některé drobné nedostatky. Úporná snaha zachytit sebemenší detail svádí autorku místy k příliš velké popisnosti, která znemožňuje vidět celek z většího nadhledu. Místo aby dala prostor vyjádření moderními jazykovými prostředky, drží se někdy zbytečně důsledně pramenné předlohy, což ve výsledku vede k neobratným formulacím (je vhodné psát například biskup místo dobového označení Jeho Milost, podobně svatodušní svátky místo jiných archaicky působících označení). Bez bližšího vysvětlení zůstávají některá zkratovitá vyjádření typu „v platu se projevila cenová revoluce“ (s. 39). K ilustrování stavu hospodaření na biskupských statcích autorka modelově využívá podrobné údaje o příjmech a výdajích biskupského dvora z roku 1606, čímž časově překračuje rámec své práce, neboť tím vlastně už líčí poměry na dvoře Pavlovského nástupce kardinála Ditrichštejna. K využití těchto údajů pro starší období (pro přehlednost by bývalo vhodné zpracování do tabulek) by bylo třeba blíže objasnit, nakolik a v čem konkrétně se poměry na obou dvorech shodovaly, resp. odlišovaly. Dobře nepůsobí ani odkazy na literaturu tam, kde autorka přebírá citáty z druhé ruky bez uvedení originálního zdroje. Množství nápojů či použitých surovin je nutné uvádět vždy nejen v přepočtených, ale i v dobových měrných jednotkách (s. 73-74).

Tyto připomínky však nijak neumenšují celkově velmi dobré zpracování zvoleného tématu, vyznačující se seriózním přístupem a příkladnou pečlivostí. Doporučuji, aby zejména ty pasáže, které jsou cenným materiálovým přínosem, byly po patřičných úpravách nabídnuty k publikování. Práci hodnotím jako výbornou.

V Praze 13.3.2009

PhDr. Roman Zaoral

Jaroslava Havlová, DiS: Stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava II. Pavlovského z Pavlovic (1579-1598). Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2009, 109 s. + 22 s. příloh + mapa

posudek vedoucího práce

Předložená bakalářská práce Jaroslavy Havlové se vyčerpávajícím způsobem vyrovnává s problematikou stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského jako s jedním z významných témat dějin každodennosti. Autorka téma neredukuje pouze na skladbu jídelníčku, vyváženou pozornost věnuje i obslužnému personálu, zásobování potravinami a kultuře stolování a tím je vřazuje do širších souvislostí fungování biskupovy domácnosti a reprezentace jeho dvora. Práce je založena na rozboru normativních pramenů (Pavlovského instrukce), účtů a kopií biskupovy korespondence, poměrně značný prostor je vyhrazen i hodnocení bohaté sekundární literatury. Jelikož otázce stravování na dvoře olomouckých biskupů nebyla dosud v české historiografii věnována taková pozornost jako například dvoru Rožmberků, přineslo takto zaměřené studium příležitost k objasnění dosud neznámých faktů a souvislostí (např. stravování na cestách podle cestovního účtu z roku 1583). Za cenné lze rovněž označit srovnání situace s dvory Rožmberků a císaře Rudolfa II., jež ukázalo, do jaké míry žil biskup jako světský aristokrat a v čem se naopak stravovací zvyky na jeho dvoře odlišovaly. Mnoho důležitého materiálu snesla Havlová i v přílohách. Za všechny uvádím zasedací pořádek z roku 1590, který přímo vyzývá k hlubšímu prosopografickému studiu jednotlivých osob.

Na práci je patrné, že se jí autorka věnovala s pečlivou důkladností po dobu delší, než bývá v podobných případech obvyklé. Původní verze, sepsaná na základě pravidelných konzultací, měla 250 stran s asi 2000 poznámek, a tak autorka musela přistoupit k radikálnímu krácení. Úrovni práce to viditelně prospělo, i když ani v této verzi se opakování některých tezí nevyhnula (např. na s. 92 se v textu opakuje totéž, co na téže stránce v pozn. 875, podobně zmínky o zadluženosti biskupství a nákladné reprezentaci). Ocenit je třeba autorčin široký záběr, jenž místy překračuje vlastní téma stravování a ve snaze o objasnění širších souvislostí zabíhá do problematiky hospodaření na biskupských statcích, vedení financí či diplomatických cest a poselstev. V závěru se Havlové podařilo

na základě dílčích údajů zdařile shrnout podobu všedního a svátečního dne na biskupově dvoře.

Autorka odvedla velký kus poctivé práce. Prokázala, že umí pracovat s prameny a literaturou, dokáže formulovat otázky, text přehledně strukturovat a naznačit směry dalšího bádání. Nejen kopiáře vzešlé z biskupovy kanceláře, jež pro značnou objemnost nebylo v silách Havlové prostudovat všechny, ale i Pavlovského instrukce stolního pořádku jsou výzvou dalšímu bádání. Přiřazení osob k jednotlivým stolům představuje zajímavý pramen ke studiu sociální skladby biskupova dvora.

Ve stínu zmíněných předností zůstávají i některé drobné nedostatky. Úporná snaha zachytit sebemenší detail svádí autorku místy k příliš velké popisnosti, která znemožňuje vidět celek z většího nadhledu. Místo aby dala prostor vyjádření moderními jazykovými prostředky, drží se někdy zbytečně důsledně pramenné předlohy, což ve výsledku vede k neobratným formulacím (je vhodné psát například biskup místo dobového označení Jeho Milost, podobně svatodušní svátky místo jiných archaicky působících označení). Bez bližšího vysvětlení zůstávají některá zkratovitá vyjádření typu „v platu se projevila cenová revoluce“ (s. 39). K ilustrování stavu hospodaření na biskupských statcích autorka modelově využívá podrobné údaje o příjmech a výdajích biskupského dvora z roku 1606, čímž časově překračuje rámec své práce, neboť tím vlastně už líčí poměry na dvoře Pavlovského nástupce kardinála Ditrichštejna. K využití těchto údajů pro starší období (pro přehlednost by bývalo vhodné zpracování do tabulek) by bylo třeba blíže objasnit, nakolik a v čem konkrétně se poměry na obou dvorech shodovaly, resp. odlišovaly. Dobře nepůsobí ani odkazy na literaturu tam, kde autorka přebírá citáty z druhé ruky bez uvedení originálního zdroje. Množství nápojů či použitých surovin je nutné uvádět vždy nejen v přepočtených, ale i v dobových měrných jednotkách (s. 73-74).

Tyto připomínky však nijak neumenšují celkově velmi dobré zpracování zvoleného tématu, vyznačující se seriózním přístupem a příkladnou pečlivostí. Doporučuji, aby zejména ty pasáže, které jsou cenným materiálovým přínosem, byly po patřičných úpravách nabídnuty k publikování. Práci hodnotím jako výbornou.

V Praze 13.3.2009

PhDr. Roman Zaoral

Jaroslava Havlová, DiS: Stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava II. Pavlovského z Pavlovic (1579-1598). Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2009, 109 s. + 22 s. příloh + mapa

posudek vedoucího práce

Předložená bakalářská práce Jaroslavy Havlové se vyčerpávajícím způsobem vyrovnává s problematikou stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského jako s jedním z významných témat dějin každodennosti. Autorka téma neredukuje pouze na skladbu jídelníčku, vyváženou pozornost věnuje i obslužnému personálu, zásobování potravinami a kultuře stolování a tím je vřazuje do širších souvislostí fungování biskupovy domácnosti a reprezentace jeho dvora. Práce je založena na rozboru normativních pramenů (Pavlovského instrukce), účtů a kopií biskupovy korespondence, poměrně značný prostor je vyhrazen i hodnocení bohaté sekundární literatury. Jelikož otázce stravování na dvoře olomouckých biskupů nebyla dosud v české historiografii věnována taková pozornost jako například dvoru Rožmberků, přineslo takto zaměřené studium příležitost k objasnění dosud neznámých faktů a souvislostí (např. stravování na cestách podle cestovního účtu z roku 1583). Za cenné lze rovněž označit srovnání situace s dvory Rožmberků a císaře Rudolfa II., jež ukázalo, do jaké míry žil biskup jako světský aristokrat a v čem se naopak stravovací zvyky na jeho dvoře odlišovaly. Mnoho důležitého materiálu snesla Havlová i v přílohách. Za všechny uvádím zasedací pořádek z roku 1590, který přímo vyzývá k hlubšímu prosopografickému studiu jednotlivých osob.

Na práci je patrné, že se jí autorka věnovala s pečlivou důkladností po dobu delší, než bývá v podobných případech obvyklé. Původní verze, sepsaná na základě pravidelných konzultací, měla 250 stran s asi 2000 poznámek, a tak autorka musela přistoupit k radikálnímu krácení. Úrovni práce to viditelně prospělo, i když ani v této verzi se opakování některých tezí nevyhnula (např. na s. 92 se v textu opakuje totéž, co na téže stránce v pozn. 875, podobně zmínky o zadluženosti biskupství a nákladné reprezentaci). Ocenit je třeba autorčin široký záběr, jenž místy překračuje vlastní téma stravování a ve snaze o objasnění širších souvislostí zabíhá do problematiky hospodaření na biskupských statcích, vedení financí či diplomatických cest a poselstev. V závěru se Havlové podařilo

na základě dílčích údajů zdařile shrnout podobu všedního a svátečního dne na biskupově dvoře.

Autorka odvedla velký kus poctivé práce. Prokázala, že umí pracovat s prameny a literaturou, dokáže formulovat otázky, text přehledně strukturovat a naznačit směry dalšího bádání. Nejen kopiáře vzešlé z biskupovy kanceláře, jež pro značnou objemnost nebylo v silách Havlové prostudovat všechny, ale i Pavlovského instrukce stolního pořádku jsou výzvou dalšímu bádání. Přiřazení osob k jednotlivým stolům představuje zajímavý pramen ke studiu sociální skladby biskupova dvora.

Ve stínu zmíněných předností zůstávají i některé drobné nedostatky. Úporná snaha zachytit sebemenší detail svádí autorku místy k příliš velké popisnosti, která znemožňuje vidět celek z většího nadhledu. Místo aby dala prostor vyjádření moderními jazykovými prostředky, drží se někdy zbytečně důsledně pramenné předlohy, což ve výsledku vede k neobratným formulacím (je vhodné psát například biskup místo dobového označení Jeho Milost, podobně svatodušní svátky místo jiných archaicky působících označení). Bez bližšího vysvětlení zůstávají některá zkratovitá vyjádření typu „v platu se projevila cenová revoluce“ (s. 39). K ilustrování stavu hospodaření na biskupských statcích autorka modelově využívá podrobné údaje o příjmech a výdajích biskupského dvora z roku 1606, čímž časově překračuje rámec své práce, neboť tím vlastně už líčí poměry na dvoře Pavlovského nástupce kardinála Ditrichštejna. K využití těchto údajů pro starší období (pro přehlednost by bývalo vhodné zpracování do tabulek) by bylo třeba blíže objasnit, nakolik a v čem konkrétně se poměry na obou dvorech shodovaly, resp. odlišovaly. Dobře nepůsobí ani odkazy na literaturu tam, kde autorka přebírá citáty z druhé ruky bez uvedení originálního zdroje. Množství nápojů či použitých surovin je nutné uvádět vždy nejen v přepočtených, ale i v dobových měrných jednotkách (s. 73-74).

Tyto připomínky však nijak neumenšují celkově velmi dobré zpracování zvoleného tématu, vyznačující se seriózním přístupem a příkladnou pečlivostí. Doporučuji, aby zejména ty pasáže, které jsou cenným materiálovým přínosem, byly po patřičných úpravách nabídnuty k publikování. Práci hodnotím jako výbornou.

V Praze 13.3.2009

PhDr. Roman Zaoral

Jaroslava Havlová, DiS: Stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava II. Pavlovského z Pavlovic (1579-1598). Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2009, 109 s. + 22 s. příloh + mapa

posudek vedoucího práce

Předložená bakalářská práce Jaroslavy Havlové se vyčerpávajícím způsobem vyrovnává s problematikou stravování na dvoře olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského jako s jedním z významných témat dějin každodennosti. Autorka téma neredukuje pouze na skladbu jídelníčku, vyváženou pozornost věnuje i obslužnému personálu, zásobování potravinami a kultuře stolování a tím je vřazuje do širších souvislostí fungování biskupovy domácnosti a reprezentace jeho dvora. Práce je založena na rozboru normativních pramenů (Pavlovského instrukce), účtů a kopií biskupovy korespondence, poměrně značný prostor je vyhrazen i hodnocení bohaté sekundární literatury. Jelikož otázce stravování na dvoře olomouckých biskupů nebyla dosud v české historiografii věnována taková pozornost jako například dvoru Rožmberků, přineslo takto zaměřené studium příležitost k objasnění dosud neznámých faktů a souvislostí (např. stravování na cestách podle cestovního účtu z roku 1583). Za cenné lze rovněž označit srovnání situace s dvory Rožmberků a císaře Rudolfa II., jež ukázalo, do jaké míry žil biskup jako světský aristokrat a v čem se naopak stravovací zvyky na jeho dvoře odlišovaly. Mnoho důležitého materiálu snesla Havlová i v přílohách. Za všechny uvádím zasedací pořádek z roku 1590, který přímo vyzývá k hlubšímu prosopografickému studiu jednotlivých osob.

Na práci je patrné, že se jí autorka věnovala s pečlivou důkladností po dobu delší, než bývá v podobných případech obvyklé. Původní verze, sepsaná na základě pravidelných konzultací, měla 250 stran s asi 2000 poznámek, a tak autorka musela přistoupit k radikálnímu krácení. Úrovni práce to viditelně prospělo, i když ani v této verzi se opakování některých tezí nevyhnula (např. na s. 92 se v textu opakuje totéž, co na téže stránce v pozn. 875, podobně zmínky o zadluženosti biskupství a nákladné reprezentaci). Ocenit je třeba autorčin široký záběr, jenž místy překračuje vlastní téma stravování a ve snaze o objasnění širších souvislostí zabíhá do problematiky hospodaření na biskupských statcích, vedení financí či diplomatických cest a poselstev. V závěru se Havlové podařilo

na základě dílčích údajů zdařile shrnout podobu všedního a svátečního dne na biskupově dvoře.

Autorka odvedla velký kus poctivé práce. Prokázala, že umí pracovat s prameny a literaturou, dokáže formulovat otázky, text přehledně strukturovat a naznačit směry dalšího bádání. Nejen kopiáře vzešlé z biskupovy kanceláře, jež pro značnou objemnost nebylo v silách Havlové prostudovat všechny, ale i Pavlovského instrukce stolního pořádku jsou výzvou dalšímu bádání. Přiřazení osob k jednotlivým stolům představuje zajímavý pramen ke studiu sociální skladby biskupova dvora.

Ve stínu zmíněných předností zůstávají i některé drobné nedostatky. Úporná snaha zachytit sebemenší detail svádí autorku místy k příliš velké popisnosti, která znemožňuje vidět celek z většího nadhledu. Místo aby dala prostor vyjádření moderními jazykovými prostředky, drží se někdy zbytečně důsledně pramenné předlohy, což ve výsledku vede k neobratným formulacím (je vhodné psát například biskup místo dobového označení Jeho Milost, podobně svatodušní svátky místo jiných archaicky působících označení). Bez bližšího vysvětlení zůstávají některá zkratovitá vyjádření typu „v platu se projevila cenová revoluce“ (s. 39). K ilustrování stavu hospodaření na biskupských statcích autorka modelově využívá podrobné údaje o příjmech a výdajích biskupského dvora z roku 1606, čímž časově překračuje rámec své práce, neboť tím vlastně už líčí poměry na dvoře Pavlovského nástupce kardinála Ditrichštejna. K využití těchto údajů pro starší období (pro přehlednost by bývalo vhodné zpracování do tabulek) by bylo třeba blíže objasnit, nakolik a v čem konkrétně se poměry na obou dvorech shodovaly, resp. odlišovaly. Dobře nepůsobí ani odkazy na literaturu tam, kde autorka přebírá citáty z druhé ruky bez uvedení originálního zdroje. Množství nápojů či použitých surovin je nutné uvádět vždy nejen v přepočtených, ale i v dobových měrných jednotkách (s. 73-74).

Tyto připomínky však nijak neumenšují celkově velmi dobré zpracování zvoleného tématu, vyznačující se seriózním přístupem a příkladnou pečlivostí. Doporučuji, aby zejména ty pasáže, které jsou cenným materiálovým přínosem, byly po patřičných úpravách nabídnuty k publikování. Práci hodnotím jako výbornou.

V Praze 13.3.2009

PhDr. Roman Zaoral